

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 01.04. 2015 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplynęło dn. 30.03.15.....

nr. 1348...podpis.....

FN1.701.46.2015.PEI

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wplynęło dn. 8.04.15.....
nr. 2004.....podpis.....

Grzegorz Paweł Kasprzak

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Józefa Pinióra, złożonego podczas 71. posiedzenia Senatu w dniu 5 marca 2015 r., w sprawie sytuacji osób, które zaciągnęły kredyty we frankach szwajcarskich, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego uprzejmie przedstawiam poniższą odpowiedź.

Odnosząc się do zagadnienia kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli i dotyczącej praktyk naruszających interesy konsumentów przez podmioty rynku finansowego należy zauważyć, iż wspomniana kontrola swoim zakresem obejmowała nie tylko kwestie udzielania kredytów denominowanych/indeksowanych do walut obcych, ale również funkcjonowanie systemu ochrony praw odbiorców usług na całym rynku finansowym.

Monitoring praktyk rynkowych stosowanych przez podmioty nadzorowane, ukierunkowanych bezpośrednio na ich klientów, jest konsekwencją kompleksowego podejścia do problematyki ochrony interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego. Prowadzone przez Komisję Nadzoru Finansowego w 2014 roku działania miały na celu identyfikację i eliminowanie praktyk rynkowych generujących istotne ryzyko prawne dla instytucji finansowych, a w szczególności praktyk naruszających przepisy prawa lub interesy nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego w określonym obszarze, poprzez zastosowanie odpowiednich środków nadzorczych lub inspirowanie samoregulacji rynku. Pośród szeregu podjętych przez KNF działań dotyczących praktyk rynkowych podmiotów nadzorowanych, ukierunkowanych na ochronę praw konsumenta należy wymienić w szczególności analizę:

- praktyk banków w kwestii stosowania plików cookies i ich wpływu na dostęp do bankowości internetowej;
- praktyk banków związanych z realizacją egzekucji świadczeń pieniężnych z rachunków bankowych;

- praktyk ustalania terminu realizacji świadczenia z tytułu wykupu umowy ubezpieczenia;
- praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń w stosunku do klientów ubezpieczonych w ramach umów ubezpieczenia zawierających postanowienia uznane za niedozwolone przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- praktyk krajowych instytucji płatniczych w zakresie obowiązków informacyjnych wobec klientów w związku ze świadczeniem usług;
- rzetelności przekazu reklamowego podmiotów nadzorowanych.

Bezpośrednim lub pośrednim skutkiem podjętych przez KNF działań w obszarze kredytów denominowanych/indeksowanych do walut obcych wydaje się być w szczególności wprowadzenie wystandardyzowanych zasad informowania kredytobiorców przez banki o ryzykach związanych z zaciąganiem kredytów denominowanych/indeksowanych do walut obcych czy późniejsze ograniczenie udzielania przez banki tego typu kredytów.

Ponadto należy pamiętać, że również Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podejmuje działania mające na celu usunięcie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami.

Na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 184) Prezes Urzędu prowadzi postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Efektem tych postępowań są zazwyczaj decyzje o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazujące zaniechanie jej stosowania (lub stwierdzające, że takie zaniechanie już nastąpiło). W takiej decyzji Prezes Urzędu ma możliwość nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w wysokości do 10 procent obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Ponadto, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione, że naruszone zostały zbiorowe interesy konsumentów, a przedsiębiorca, któremu jest to zarzucane zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań (tzw. decyzja zobowiązująca).

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów może być poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym, które ma na celu wstępne ustalenie czy doszło od naruszenia praw konsumentów. Niekiedy już na skutek postępowania wyjaśniającego przedsiębiorcy dostosowują swoje działania do stanu zgodnego z prawem. W takim wypadku nie jest już konieczne wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Badanie przeprowadzone przez Najwyższą Izbę Kontroli dotyczyło okresu od początku 2011 roku do końca pierwszego półrocza 2013 roku. W tym czasie, w zakresie sektora usług finansowych:

- prowadzono 432 postępowania wyjaśniające oraz 222 postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,
- wydano 70 decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów oraz 17 decyzji zobowiązujących.

Przedmiotem działań Prezesa UOKiK są również kwestie związane z kredytami hipotecznymi udzielonymi we frankach szwajcarskich. Obecnie prowadzone są dwa postępowania wyjaśniające wobec wszystkich banków, które udzielały kredytów hipotecznych we franku szwajcarskim:

- pierwsze ma na celu zbadanie praktyki banków polegającej na żądaniu od konsumentów dodatkowego zabezpieczenia umów o kredyt hipoteczny, w związku ze wzrostem kursu franka szwajcarskiego wobec złotego,
- celem drugiego jest wstępne ustalenie, czy działania banków związane ze sposobem uwzględniania ujemnych wartości stawek bazowych LIBOR w oprocentowaniu kredytów mogły naruszyć przepisy. W postępowaniu weryfikowane jest również, czy banki dokonywały jednostronnej zmiany umowy w zakresie oprocentowania kredytu.

Odnosząc się do zagadnienia dotyczącego tezy, że pomysł przedstawiony przez Pana Andrzeja Jakubiaka, Przewodniczącego KNF został zarzucony należy zauważyć, że na tym etapie nie podjęte zostały jeszcze żadne ostateczne decyzje w zakresie przyjęcia przez sektor bankowy powyżej wspomnianego rozwiązania. Należy jednak pamiętać, że propozycja ta jest jedną z kilku dotychczas prezentowanych możliwości podejścia do problemu kredytów hipotecznych w CHF. Rolą rządu jest ocena tych projektów pod kątem bardzo jasnych kryteriów uwzględniających między innymi uczciwy podział ryzyka, sprawiedliwe potraktowania tych, którzy posiadają kredyty frankowe, ale też tych, którzy nie mają takich kredytów. Należy pamiętać, że rozwiązania te muszą mieć charakter systemowy, tj. uwzględniać nie tylko interesy kredytobiorców w danej walucie, ale przede wszystkim osób deponujących środki pieniężne w sektorze bankowym oraz podatników i potencjalnych kredytobiorców. Propozycja musi też umożliwiać zachowanie stabilności krajowego systemu finansowego. Przed podjęciem decyzji w sprawie konkretnej propozycji musi ona zostać zaakceptowana przez organy odpowiedzialne za stabilność systemu finansowego, politykę pieniężną, finanse publiczne oraz gospodarkę.

Z upoważnienia Ministra Finansów
 SEKRETARZ STANU
Izabela Leszczyńska
 Izabela Leszczyńska